

פירוט ההשתלמויות למורי דרך לשנת 2022-2023

השתלמות 4781

בעקבות מפעלי חסד וסעד יהודיים בירושלים

תאריך: 8.7.22

שעות: 08:00-14:00

מדריך: ד"ר איל דוידסון

ערך גמילות חסדים הפך לצפנים וקודים המאפיינים את החברה היהודית המסורתית. בסיור זה נצעד בין אתרים שרחשו בהם פעילויות של גברים ונשים, של עדות וקהילות, שהתמסרו לעזרה לנזקקים, לחולים, למוגבלים ולכל דורש ופושט יד. הסיור יתמקד בקהילות היהודיות של הישוב הישן בירושלים שבין החומות בתקופה העות'מנית ובתקופת המנדט.

השתלמות 4727

חפשו את האשה

תאריך: 11.7.22

שעות: 09:00-15:00

מדריכה: תמר הירדני

ההשתלמות עוקבת אחר דמותן של נשים שהטביעו את חותמן בירושלים: הלנה, הקיסרית אאודוקיה, הנסיכה מליסנדה, הנזירה איובטה, שרלוטה פילץ, קרישה ברמן, ועוד רבות. בסיור ישולב ביקור במוזיאון חצר הישוב הישן תוך מתן דגש למלאכות נשים ולדמותן של כמה נשות מפתח בחברה היהודית במאה ה-19 וראשית המאה ה-20.

השתלמות 4778

כיפה מול כיפה

תאריך: 22.7.22

שעות: 08:00-14:00

מדריכים: ד"ר ראובן גפני ואורה פיקל צברי

סיור בעקבות עדות ובתי כנסת ברובע היהודי בירושלים. נבקר בבתי כנסת שונים, מוכרים יותר ומוכרים פחות. סיור בבית הכנסת האר"י ובמוזיאון חצר הישוב הישן, סיור בארבעת בתי הכנסת הספרדיים, בבתי הכנסת הרמב"ן, מנחם ציון, "החורבה", "תפארת ישראל", צוף דב"ש וחב"ד.

השתלמות 4779

הרובע הנעלם

תאריך: 28.7.22

שעות: 15:00-21:00

מדריך: ד"ר איל דוידסון

"הרובע היהודי" בירושלים הוא מושג גאוגרפי מוגדר ומובחן בימינו, אבל במשך שנות קיומו השתנו גבולותיו של הרובע היהודי בהתאם לנסיבות ולצרכים של תושביו. ההתרחבות המשמעותית ביותר בשטח התרחשה במאה ה"ט על רקע הגידול הדרמטי במספר היהודים: בשנת 1800 נמנו בירושלים כ-2250 יהודים ובתוך כמאה שנה נסק מספרם ל-35,000. כמענה למצוקת הדיור בין החומות "נגס" הרובע היהודי באזורים נרחבים מן הרבעים השכנים, והתרחב.

במחצית הראשונה של המאה ה-20 – מימדי ההתיישבות היהודית בעיר העתיקה הלכה והצטמצמה עד שפסקה עם חורבן הרובע היהודי בתש"ח.

בסיור נצא להכיר את ההתיישבות היהודית בירושלים העתיקה בין אמצע המאה ה-19 לאמצע המאה ה-20. נצא בעקבות אישים, בתים ומוסדות ונלמד את הסיפור ההסטורי הלא מוכר בתולדות ההתיישבות היהודית בירושלים.

Course 4369

Jerusalem in the Muslim Period

Date: 3.8.22

Hours: 08:00-14:00

Guide: Dr. Eyal Meron

In the first part of the tour we will explore a number of Muslim sites in Jerusalem from the Umayyad period to the Mamluk period. We will visit the sites of the Temple Mount (without entrance to the mosques), hear about the work done by the Waqf at the site. We will tour a number of impressive buildings from the Mamluk period and the Little Wall. In the second part of the tour we will visit the Old Yishuv Court Museum with an emphasis on mutual influences and the common life between Jews and Muslims.

השתלמות 4726

יהודי ירושלים בין הצלב לסהר

תאריך: 28.8.22

שעות: 09:00-15:00

מדריך: ד"ר עמיחי שוורץ

בהשתלמות נלמד על אוכלוסיית יהודי ירושלים על כל גווניה לאורך ימי הביניים (מאות 7-16). נעבור באתרי מפתח החל מהתקופה המוסלמית הקדומה ועד לתקופה העות'מנית.

השתלמות 4728

בשם כל הקדושים

תאריך: 9.9.22

שעות: 08:00-14:00

מדריך: ד"ר איל מירון

בהשתלמות מעמיקה זו נתמקד בהבנת הארכיאולוגיה, הארכיטקטורה, האמנות וההסטוריה של כנסיית הקבר הקדוש בירושלים. ההשתלמות תתחיל בביקור קצר במוזיאון חצר הישוב הישן ומשם נמשיך לביקור בכנסיית הקבר.

השתלמות 4725

תעלומת וילהלם מוזס שפירא

תאריך : 12.9.22

שעות: 09:00-16:30

מדריך: ד"ר דוד גורביץ

קיץ 1883. המון רב גודש את שערי המוזיאון הבריטי בלונדון. לקהל הנרגש מוצגות מגילות אמיתיות שנכתבו ע"י משה רבנו. התקשורת חוגגת את נצחון בריטניה במרוץ אחר ממצאי הארכיאולוגיה המקראית. בחסות המלכה ויקטוריה הוקמה מגבית כדי לרכוש את המגילות בלא פחות ממיליון ליש"ט. גיבור היום הוא מגלה המגילות מירושלים: וילהלם שפירא. הכל כבר היה מוכן להעברת הכסף, עד שברגע האחרון... זאת רק הקדמה לפרשה המוזרה שטילטלה את ירושלים ואת אירופה כולה במאה ה-19. בהשתלמות זו נצא להתחקות אחר תחנות בחייה של משפחת שפירא בירושלים באמצעות הזכרונות שכתבה בתו, הסופרת מרים הרי. נכיר את ירושלים במאה ה-19 דרך עיניה של ילדה שגדלה בצל הפרשה. נבקר במוזיאון חצר הישוב הישן כדי להבין את אורח החיים בתקופה זו, נחפש את החנות שפתח שפירא לממכר עתיקות ברובע הנוצרי. נבדוק כיצד נוצרה התחרות בין המעצמות להשגת הממצאים "המקראיים" ונמצא את סופו המפתיע של הסיפור שלנו בבית מפואר ברחוב הנביאים.

Course 4359

Cherchez la femme

Date: 19.10.22

Hours: 09:00-15:00

Guide: Tamar Hayardeni

The course follows the image of women who left their mark in Jerusalem - Helena, Empress Eudokia, Queen Melisanda, Nun Iyovetta, Charlotte Pilz, Krisha Berman and many more.

The tour will include a visit to the exhibition at the Old Yishuv Court Museum dedicated to women's crafts and the image of some key-women in Jewish society in the 19th and early 20th centuries.

השתלמות 4730

על כפיו אותו יביא

תאריך: 24.10.22

שעות: 09:00-15:00

מדריכה: ענת הופמן

הרצאה וסיור על דמותו ויצירתו של יורם טהרלב, מן הפזמונאים והיוצרים הבולטים ביותר בחמישים השנים האחרונות במרחב הארצישראלי. נתחיל את היום בהרצאה הסוקרת את דמותו, יצירתו והשפעתו על התרבות הישראלית, ולאחריה נצא לסייר בירושלים בעקבות שירים, דמויות וסיפורים הקשורים בו ובשיריו.

Course 4719

The Holy Sepulcher Church in Jerusalem

Date: 28.10.22

Hours: 08:00 – 14:00

Guide: Dr. Eyal Meron

In this hishtalmut we shall focus on an in depth analysis of the archaeology, architecture, art and history of the Holy Sepulcher church in Jerusalem. The tour will begin with a short visit to the Old Yeshuv Court museum and will proceed to the church.

השתלמות 4731

הפתעות ברחובות ירושלים

תאריך: 3.11.22

שעות: 09:00-15:00

מדריכה: תמר הירדני

ההשתלמות עוברת בצירים מרכזיים ומתוירים בעיר העתיקה ומספקת נקודות מבט יחודיות, גילויים, חידושים, פיקנטריות והפתעות במטרה להעשיר את "שק ההדרכה" של מורה הדרך.

קניון ממילא – הסבר על ה"פינוי בינוי" בממילא, הבית בו התארח הרצל, בית קלארק, שער יפו-סימנים הנסתרים מן העין, השוק ברחוב דוד : חשיבות הרחוב ומיקומו הטופוגרפי, המוריסטן : פינות נסתרות, תצפית גגות וישיבת ציון המצויינת- מתודות בהדרכת תצפית, מוזיאון חצר הישוב הישן.

השתלמות 4625

האסלאם והר הבית

תאריך: 8.11.22
שעות: 08:00-14:00
מדריך: ד"ר איל מירון

בחלקו הראשון של הסיור נחקור מספר אתרים מוסלמיים בירושלים מהתקופה האומיית ועד התקופה הממלוכית. נבקר באתרי הר הבית (ללא כניסה למסגדים), נשמע על העבודות שביצע הווקף במקום. נחקור את הארמונות האומיים ונסייר במספר מבנים מרשימים מן התקופה הממלוכית ובכותל הקטן. בחלקו השני של הסיור נבקר במוזיאון חצר הישוב הישן בדגש השפעות הדדיות והחיים המשותפים בין יהודים ומוסלמים.

Course 4716

Jerusalem's Sanctity and its Reflection in the New Excavations | in the Western Wall Tunnels and *Beit Ha-Libba*

Date: 1.12.22
Hours: 08:00-14:00
Guide: Dr. Eyal Meron

During its long history various religions attempted to coin Jerusalem's holiness in their own image.

In the first part of the *hishtalmut* we will present a comparative analysis of the sanctity of Jerusalem in Judaism, Christianity and Islam followed by a short visit to the Old Yeshuv Court Museum relevant displays.

In the second part we will go to the new excavations in Western Wall Tunnels and *Beit Ha-Libba* to explore the tension between the sanctity of Jerusalem in the Herodian era, pagan-Roman times and the Byzantine period.

(ע.ר.) מס' עמותה 58002207

השתלמות 4729

יום עיון וסיור תיאולוגיה נוצרית

תאריך: 4.1.23

שעות: 08:00-14:00

מדריך: ד"ר איל מירון

יום ההשתלמות יתחיל בסיור קצר במוזיאון חצר הישוב הישן בדגש על יחסי יהודים נוצרים. בחלקו המרכזי נעסוק בסוגיות יסוד בתיאולוגיה הנוצרית (היבטים גנוסטיים בנצרות הקדומה, המחלוקת האריאנית המחלוקת "המונופיסיתית" וסוגיות נוספות הרלוונטיות לעולם ההדרכה. בחלקו השלישי והאחרון של היום נבקר בהר ציון בדגש על מסורת נוצרית חדשה-ישנה שנוצרה במקום.

Course 4717

Topics in Christian Theology: a Study and a Short Tour

Date: 17.1.23

Hours: 08:00 – 14:00

Guide: Dr. Eyal Meron

The hishtalmut will begin with a short tour of the Old Yeshuv Court museum, focusing on objects exhibiting the relations between Christianity and Judaism.

The central part of the day will focus on some fundamental concepts in Christian theology such as the Arian controversy, the so called Monophysite controversy and Gnostic aspects in early Christianity.

In the final part of the day we shall examine a certain Christian tradition that was formulated at mount Zion in recent years.

השתלמות 4720

ירושלים כמקום קדוש בראי החפירות החדשות במנהרת הכותל המערבי ו"בית הליבה"

תאריך: 2.3.23

שעות: 08:00-14:00

מדריך: ד"ר איל מירון

לאורך ההיסטוריה ניסו דתות שונות להעצים את קדושתה של ירושלים בדמותן.

חלקה הראשון של ההשתלמות נפתח בהרצאה השוואתית על קדושת ירושלים ביהדות באסלאם ובנצרות ובעקבות זאת בסיור קצר בין המוצגים במוזיאון חצר הישוב הישן הממחישים את נושא הקדושה.

בחלקה השני של ההשתלמות נכנס לחפירות החדשות במנהרת הכותל המערבי ובית הליבה ונעמוד על המתח שבין ירושלים הקדושה ההרודיאנית, מעמדה של ירושלים הפגאנית הרומית, והתקדשותה בתקופה הביזנטית.

Course 4780

Surprises on the streets of Jerusalem

Date: 7.2.23

Hours: 08:00-14:00

Guide: Tamar Hayardeni

The advanced training passes through main tourist routes in the Old City and will provide a unique perspective, discoveries, innovations, piquancy and surprises to enrich the guide's "training bag".

Mamilla Mall - Explanation of the "Evacuation Construction" (Pinui Binui) in Mamilla, the house where Herzl was hosted, Clark's Residence, Jaffa Gate - hidden signs, David Street Market: the importance of the street and its topographic location, the "Muristan": Hidden corners, Roof observation and the "Zion Ha'metzuyenet" Yeshiva - Methods in observation guidance, The "Old Yishuv Court Museum"

השתלמות 4721

זרמים יהודיים ברובע היהודי בעיר העתיקה

תאריך: 14.4.23
שעות: 08:00-14:00
מדריך: ד"ר איל מירון

ברובע היהודי אנו מוצאים ביטוי לקהילות שונות ביהדות, חלקן נוכחות ברובע היום וחלקן השאירו טביעת אצבע היסטורית: חסידים, מתנגדים, מקובלים, שבתאים, אשכנזים מול ספרדים, וקראים. בסיור ניגע בחלק מקהילות אלה ונספר את סיפורן.

Course 4722

"Judaisms"

Date: 21.4.23
Hours: 08:00-14:00
Guide: Dr. Eyal Meron

In the Jewish quarter we encounter various Jewish communities, some of which are present in the life of the quarter today while some left only a historical mark on it: Ashkenazis, Eastern Jews, Hasidi communities vs. "Misnagdim", cabalists, Shabta'im and Karaites. In this hishtalmut we will relate the stories of some of these communities.